

endvidere forudsat, at gældende regler og principper om bevisbyrde og beviskrav videreføres uændret.

Retsplejerådet bemærker, at det kan være vanskeligt at diskutere behov, fordele og ulemper i relation til gruppesøgsmål helt abstrakt, eftersom den nærmere udformning af eventuelle regler om gruppesøgsmål kan have stor betydning for fordelene og ulemperne ved sådanne regler. Navnlig er der som nævnt stor forskel på gruppesøgsmål, der bygger på tilmelding (opt in), og gruppesøgsmål, der bygger på automatisk medlemskab med eller uden mulighed for framelding (opt out eller obligatorisk).

Retsplejerådets vurdering af, om der bør indføres regler om gruppesøgsmål i dansk ret, har på den baggrund først og fremmest taget udgangspunkt i følgende spørgsmål, der dog i et vist omfang griber ind i hinanden:

- Er der i Danmark mange tilfælde, hvor der foreligger ensartede krav, og er der heriblandt eventuelt tilfælde med et større antal ensartede krav (pkt. 3.1.3)?
- Vil gruppesøgsmål give mulighed for en mere effektiv eller på anden måde bedre behandling af sådanne krav (pkt. 3.1.4)?
- Er der i Danmark mange tilfælde, hvor berettigede krav af denne karakter i dag opgives, men som kan forventes gennemført, hvis der indføres regler om gruppesøgsmål (pkt. 3.1.5)?
- Vil regler om gruppesøgsmål have skadelige virkninger (pkt. 3.1.6)?

3.1.3. Efter Retsplejerådets opfattelse er svaret på det første spørgsmål – om der i Danmark er mange tilfælde, hvor der foreligger ensartede krav, og heriblandt eventuelt tilfælde med et større antal ensartede krav – et klart ja.

Retsplejerådet henviser til en række konkrete tilfælde, som har foreligget i trykt retspraksis, eller som har været omtalt i medierne. Retsplejerådet har i forlængelse heraf opstillet et katalog over forskellige eksempler på et større antal ensartede krav. Formålet med listen er navnlig at vise bredden i rådets overvejelser om gruppesøgsmål, der går væsentligt ud over de forbrugersager, som ofte nævnes først, når talen falder på gruppesøgsmål. Det drejer sig f.eks. også om krav fra en gruppe af forhandlere mod en producent i anledning af forhandleraftaler mellem parterne og krav fra en gruppe af virksomheder, der har lidt tab som følge af ulovlig markedsføring eller som følge af ulovlige konkurrencebegrænsninger eller misbrug af dominerende stilling. Som eksempler på forbrugersager, som har foreligget i udenlandsk praksis, kan nævnes krav fra deltagerne i en pakkerjese i anledning af et mave-

onde og krav fra elkunder i anledning af elselskabets misligholdelse af en aftale om levering af elektricitet til en fast pris.

3.1.4. Efter Retsplejerådets opfattelse vil besvarelsen af spørgsmålet om, hvorvidt gruppesøgsmål vil give mulighed for en bedre (processuel) behandling af ensartede krav – og navnlig et større antal ensartede krav – i betydelig grad afhænge af den nærmere udformning af eventuelle regler om gruppesøgsmål. Det er derfor vanskeligt at besvare spørgsmålet på det helt generelle plan. Hertil kommer, at en sammenligning med de muligheder, der findes i de gældende regler, kun har mening i det omfang, der er tale om sådanne sager, som i praksis kan tænkes ført både som gruppesøgsmål og som individuelle søgsmål. Endelig er der i sagens natur tale om at skønne over, hvordan en helt ny procesform, der ikke findes i dansk ret, i givet fald vil virke.

Det centrale kendemærke ved gruppesøgsmål er, at afgørelser vedrørende sagens realitet har bindende virkning (retskraft) i forhold til personer, som ikke i traditionel forstand er parter i retssagen. For Retsplejerådet er spørgsmålet derfor, om dette kendemærke ved gruppesøgsmål må antages at give mulighed for en bedre behandling af ensartede krav – og navnlig et større antal ensartede krav – end de gældende regler.

Retsplejerådet anfører, at det generelt er procesbesparende at behandle ensartede krav – og navnlig mange ensartede krav – samlet under én sag. De processuelle fordele ved at behandle ensartede krav under ét består dels i, at bevisførelse om fælles spørgsmål kun skal gennemføres én gang, og dels i, at påstande og anbringender samt proceduren vedrørende kravene kan koordineres og eventuelt foregå under ét for alle kravene. En sådan koordinering og ikke mindst en samlet procedure for alle kravene under ét er lettest at gennemføre, hvis de personer, på hvis vegne de ensartede krav fremsættes, har én fælles repræsentant. Dette vil normalt altid være tilfældet i gruppesøgsmål og kan også være tilfældet i kumulerede retssager. I kumulerede retssager kan de pågældende således være repræsenteret af samme advokat eller eventuelt af samme mandatar under retssagen.

Efter Retsplejerådets opfattelse vil regler om gruppesøgsmål ud fra en *teoretisk* betragtning for så vidt ikke give væsentlig bedre mulighed for behandling af et større antal ensartede krav end de gældende regler om kumulation. På det processuelle plan er den væsentligste forskel, at ved gruppesøgsmål vil fælles repræsentation som udgangspunkt være obligatorisk, hvorimod det i kumulerede retssager er op til de pågældende, om de ønsker fælles repræsentation. På det-